

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▼ 4285 AV WOUDRICHEM ▼ info@woudrichemvesting.nl ▼ JAARGANG 20 ▼ 4 APRIL ▼ 2022

GA DIRECT NAAR DE GEVANGENPOORT. INDIEN U LANGS "START" KOMT ONTVANGT U GEEN FL 200

VAN 'OP DE STROOM' NAAR 'DOOR DE STROOM': SCHOKKER JANUS IS EEN OUDERWETS VOORBEELD VAN DE HEDENDAAGSE ENERGIETRANSITIE

WOERKUM 650 BLEEK DE BASIS VOOR JARENLANG SOCIALE COHESIE EN SAAMHORIGHEID IN DE VESTING. HENNIE KIJKT TERUG EN VOORUIT

VAN BREMEN NAAR HISTORISCHE HAVEN IN WOERKUM. LARS VAN DINTHER HEEFT HET GOED NAAR ZIJN ZIN OP DE JUTLAND

TWEEDEHANDS KLEDINGWINKEL BARAKA KOMT VANAF 30 APRIL MEER LEVEN IN DE VESTING GEVEN. DE OPBRENGST IS VOOR NOODHULP

ER KOMT WEER LEVEN IN DE GEVANGENPOORT

De Stichting Brabantse Helden neemt haar intrek in het monument en heeft een keur aan plannen.

Wendy van Pamelen is ambassadrice van Stichting Brabantse Helden. Namens deze stichting hoopt ze in mei te starten met een winkeltje in het woonhuis gedeelte van 'De Gevangenpoort'. Het is de bedoeling dat er daarna in de poort zelf flexplekken voor particulieren en bedrijven gaan komen. Voor de bedrijven wil ze ook vergaderarrangementen met lunch of een uitstapje naar Loevestein organiseren en wellicht komt er op termijn zelfs een tearoom.

"Het plan was overigens om vorig jaar september al te starten. Maar de ambtelijke raderen draaien hier niet zo snel", aldus een nog steeds enthousiaste Van Pamelen. Brabantse Helden zet zich in voor mensen die aangewezen zijn op een uitkering maar die gemotiveerd zijn om een vaste baan te vinden. "De stichting geeft deze mensen die hier vaak niet geboren zijn een kans en als die kans aangepakt wordt en tot succes leidt, dan zijn het voor ons dus echte helden. Vandaar de naam." De stichting heeft ambities want er is een 'Zeeuwse Helden' en een 'ZuidHollandse' versie in oprichting.

Wendy van Pamelen

WINKELTJE
Stichting Brabantse Helden bestaat nog geen jaar en komt voort uit de contacten die Van Pamelen als sociaal ondernemster had met de gemeente Altena. In haar atelier in Waardhuizen werken al mensen middels een traject naar een vaste baan toe. "Brabantse Helden had natuurlijk ook op een industrieterrein kunnen gaan zitten maar dit heeft veel meer uitstraling. Bovendien is het een prachtig historisch pand wat we graag willen openstellen voor

het publiek. Het winkeltje gaan we natuurlijk inrichten met producten van lokale ondernemers. De stichting zoekt ook de samenwerking met de horecaondernemers in de vesting want "die lunch gaan we zelf niet maken hoor". Dat er in het winkeltje ook producten van haar eigen sociale onderneming verkocht gaan worden ligt voor de hand. "Als je kansen krijgt als ondernemer dan moet je die natuurlijk ook met twee handen aangrijpen."

Naast de winkel en flexplekken denkt Van Pamelen ook aan meer sociale activiteiten: 'In de winter - als het wat rustiger in de vesting is - wil ik voor de ouderen gezellige doe-middagen aanbieden. Met een brei- of haakwerkje en chocolademelk en zo. Het zou dan wel heel fijn zijn als er een traplift komt zodat ze via het woonhuis in de gevangenpoort kunnen komen. Daarnaast zijn er nog veel meer dingen die ik graag een (sociaal) podium wil bieden'.

De website is nog in ontwikkeling maar de Stichting is te bereiken via email: info@stichtingbrabantsehelden.nl of direct via de gsm van Wendy van Pamelen: 06 - 48 97 47 29

NA HONDERD JAAR OP EIGEN KRACHT

Zolang ie bestaat, heeft hij niet zelfstandig kunnen varen, maar vorige week gleed de schokker Janus de historische haven binnen. Het gerestaureerde schip is afgelopen winter in Werkendam voorzien van een elektrische motor en zal nu op de scheepswerf in Woudrichem verder worden afgebouwd.

De schokker werd vroeger door sleepboten naar een plek op de rivier getrokken waar hij voor anker ging om vis te vangen. Aan weerszijden van het schip zaten lange bommen met netten eraan. De bedoeling was dat er vissen inzwommen: paling, snoek, snoekbaars,

zalm. De vangst werd opgehaald door de DD 13, die ook in de historische haven ligt. "De Janus heeft op de hele rivier dienst gedaan en lag soms maanden op dezelfde plek. Er verbleef een compleet gezin op", weet Koos Persoon. Vier jaar lang al werkt hij samen met andere vrijwilligers twee ochtenden in de week aan de restauratie van de ongeveer honderd jaar oude boot. Alles wordt zo getrouw mogelijk nagebouwd, behalve die motor, want die heeft Janus nooit gehad. De bedoeling is dat de boot volgend jaar met toeristen gaat varen. Maar eerst de betimmering en de complete tuigage. "Ik ben blij dat-ie weer terug is. We hebben er zin in!"

TUSSEN DE WAL EN HET SCHIP

Lars van Dinther was helemaal niet op zoek naar een schip - en toch woont hij nu in de historische haven. Hij ontdekte het voormalige vrachtschip Jutland bij toeval op Funda, terwijl daar normaal helemaal geen boten worden aangeboden.

Tot voor kort woonde hij in een appartement in het Duitse Bremen en was op zoek naar een woning in het midden van het land. Hij had al enkel huizen bezichtigd, maar ze lieten hem allemaal koud. Een foto op Funda van een oud vrachtschip deed zijn hart sneller kloppen. Heel verklaarbaar. "Ik was twaalf toen mijn ouders mij en mijn broer meenamen voor een reis rond de wereld op een schip. We bleven uiteindelijk jarenlang op de Caribische eilanden en woonden aan boord."

Eenmaal volwassen werkte hij zich op van matroos tot kapitein op super-deluxe jachten. Om misverstanden te voorkomen: "Het verblijf aan boord is echt geen vakantie!"

JACHTBOUW
Vanwege zijn rijke ervaring aan vaarkennis, techniek en ontwerp van schepen weten potentiële eigenaren

van jachten hem nu goed te vinden. Hij wordt gecontracteerd als consultant en vertegenwoordiger voor projecten die, van ontwerp naar oplevering, wel zo'n vier jaar kunnen duren. Zo vertegenwoordigde hij recent nog een Rus, maar "gelukkig kwam dat project op 18 februari ten einde, net voor de oorlog", zegt hij opgelucht. Zijn nieuwste uitdaging is een jacht van honderd meter.

Ook zijn 19-jarige zoon Rheys heeft het scheepsvirus te pakken. Hij studeert maritime business in Plymouth in het Verenigd Koninkrijk. Rheys heeft de nieuwe woonplek van zijn vader nog niet bezocht, maar vindt het 'supercool' dat hij weer op een schip woont.

GEDOE
De Jutland is in 1938 gebouwd en is het enige zeevarende schip in de historische haven. Het heeft een platte bodem van anderhalve meter diep. Er is een verswater- (3000 liter) en een vuilwatertank die eens in de zoveel tijd leeg gepompt moet worden. De warmte

komt van een houtkachel. Lars waardeert de onafhankelijkheid, maar erkent: "Het is gedoe. Je houdt ervan of niet."

Lars van Dinther

Je moet niet alleen kunnen zeilen maar ook weten om te gaan met de mechanische pompen en een dieselmotor. En net als het schip moet je zelf ook weerbestendig zijn en niet terugdeinzen voor nachtelijke expedities naar het dek, in weer en wind, voor het

vieren of aantrekken van touwen. Voor bezoekers kan het flinke hoogteverschil tussen wal en schip tijdens laag water best wel 'een dingetje' zijn.

COMPLETE WONING
De Jutland wordt omgeven door aken en tjalken, historisch erfgoed. Ze hebben een platte bodem van ongeveer een meter diep met aan de zijanten (bakboord en stuurboord) houten 'vleugels' voor het manoeuvreren. In de achttiende en negentiende eeuw transporteerden deze snelle zeilschepen vracht over grote rivieren, ondiepe binnenwaters, moerassig veengebied en langs de kust.

Van buiten ogen de schepen bijzonder authentiek met een roef, mast en opgeborgen

zeilen. Binnen zijn de voormalige vrachtruimtes omgebouwd tot complete eengezinswoningen met een keuken, huiskamer, badkamer en slaapkamers. Voor klein onderhoud kunnen de schepen terecht op de kleine werf D'n Huij. Elke vier tot zeven jaar gaan de schepen voor

groot onderhoud naar een scheepswerf waar de huiddikte van het stalen plaatwerk wordt gemeten, hersteld en behandeld ter preventie van de altijd-op-de-loer-liggende corrosie.

ROEIEN
Iedereen in de historische haven zit in hetzelfde schuitje en de bereidheid om te helpen is groot. De buurtapp zorgt voor rappe hulp - een schip helpen verleggen of een kommetje suiker, dat maakt niet uit. Iets van die saamhorigheid merkte Lars meteen op bij de eerste bezichtiging, toen de meeste schepen vanwege het hoge water knus naast elkaar lagen aan de drijvende steiger.

Een ander hoogtepunt is het Lichtjesfeest in december als de scouts voorbij varen en roepen 'DOE DE LICHTJES AAN!' Eén voor één ontsteken de schippers de slingers met lampjes die tot aan de top van de mast reiken en pas medio januari weer doven.

Lars is in zijn nopjes met zijn fantastische plek in de historische haven met zicht op de vesting. Hij heeft ook al een nieuwe hobby voorbij zien varen: roeien in een St Ayles skiff. Heel wat anders dan vroeger, toen hij aan schermen deed en rugby speelde in Wales.

DOOR
HENNIE NEVEN-ROS

650 jaar stadsrechten voor Woerkum in 2006

Dat weten we vast nog wel. Dat was een bijzondere belevenis. Een geweldig team van vrijwilligers had een spectaculair stukje geschiedenis neergezet binnen de vestingmuren van Woerkum.

Alle straten hadden een eigen thema en lagen vol met stro, waar de kippen lekker doorheen scharrelden en de bezoekers ook. Iedere straat had een andere eeuw om uit te beelden hoe het leven er toen aan toe ging. Er scheurde bijvoorbeeld een oude brandweerwagen uit 1780 door de straten met volwassen kwajongens met de grootste lol.

De tandarts stond met een gemene grijns te popelen om met een nijptang vakkundig (pijnloos) je tanden en kiezen te trekken. Er waren zakkendragers in de haven die gebukt gingen onder hun zware last en puffend en kreunend de jute zakken vol met graan enzo van de boot naar de kade sjouwden. Er werd natuurlijk vis gebakken en verkocht, want een Woerkum's feest zonder vis dat is onmogelijk. Je kon je visje betalen met plastic zalmen, want echte zalmen zijn al jaren niet meer gezien in de Woerkumse wateren. Daarvoor in de plaats is er Woerkums bier gekomen en dat betaal je dan gewoon met een zalm. Dansgroepen, oude ambachten, straatmuzikanten en een mini draaiorgeltje maakten er op iedere straathoek een feestje van. Er werd Frans onderwijs gegeven, gegeten van lange tafels en er was een uitvaart die heel serieus van de visbanken naar de kerk liep

authentieke visserskleren en ouwe mutskes uit oma's verkleedkist mee achter de schutterrij aan. Je kon je hart ophalen en zelfs de commissaris van de koningin, mevrouw May Weggen werd door burgemeester Petter rondgeleid met de hakken in het stro, dwars door de walmen van gebakken vis.

Als je niet uitkeek werd je aan de schandpaal genageld of omver gelopen door de schutterrij. De Kerkstraat stond blauw van de kruiddampen. Drie dagen duurde de

rondgang door de eeuwen, ze telde te veel evenementen om op te noemen. Het was in één woord geweldig met alle lof voor de organisatie. De Woerkummers hadden weer eens laten zien waar ze goed in zijn... feestjes organiseren.

Sommigen van ons horen tot de gelukkigen die, én het 600-jarig feest én het 650-jarig stadsrechten feest mee hebben mogen maken. Wat is er veel veranderd in Woerkum in 50 jaar.

Het 700-jarig stadsrechten feest zal er ongetwijfeld ook komen, maar met een andere generatie, dat is zeker. Dat zullen veel Woerkummers van nu niet meer meemaken, maar dit nemen ze ons niet meer af en probeer dit maar eens te overtreffen. Ben wel benieuwd hoe dat er uit zal gaan zien. Wat zouden we dan graag om een hoekje willen kijken.

onder het geluid van een dieptrom en snikkende Woerkummers... al met al heel indrukwekkend. Een verklede optocht maakte het geheel compleet. Half Woerkum liep in de meest

Voor de Woudrichemse Ineke van Steenis wordt een droom bewaarheid. Vanaf 30 april verhuist kledingbeurs Baraka (Afrikaans voor 'zegening') van Giessen naar 'de Veste' in de Hoogstraat.

De grote zaal van het voormalige buurthuis is niet langer een opslagdepot voor kunstenaar Erik van der Grijn en dus zag Van Steenis haar kans schoon. "De loods op het industrieterrein in Giessen is groter, maar het is altijd een droom geweest om een eigen plekje te hebben in de vesting en een inloop te maken waar we kleding verkopen en koffie schenken."

Ineke van Steenis runt Baraca met haar man en een team van vrijwilligers. Alle kleding wordt gratis ingebracht en de opbrengst gaat naar goede doelen,

waaronder projecten in Kenia die ze vijf jaar geleden hebben leren kennen via evangelist Johan Schep uit Gorinchem. "Maar we bemoedigen ook mensen in de streek die lijden onder stille armoede of ziek zijn." Elke week kunnen mensen een naam indienen van iemand die een volle boodschappentas heel goed kan gebruiken of iemand die een bloemetje verdient.

Het gebruik van de loods in Giessen werd Baraca geschonken. De ruimtes in de Veste (de grote zaal en een sorteerkamer) kan de stichting tegen een schappelijk prijs huren van de Makelaars van Altena (ID).

Baraca is vanaf 30 april elke woensdag en zaterdag geopend van 10.00 tot 13.00 uur. "En als de deur open is..." zegt Van Steenis, die ook nog een baan in de zorg heeft.

column

STENOSPRAAK

Kleine Woerkumertjes moeten het nog leren. Woerkums én ABN, liefst allebei. Kleindochter spreekt nog stenotaal. Zegt bijvoorbeeld C i.p.v. WC. En waarom niet, wij verstaan haar toch wel.

Genoeg om je over te verbazen. Ook in ons geordende 'Nèèlnd'. Waah? Ja, dat dacht ik ook toen ik het op de radio hoorde. De persoon die dit zei was òf heel moe en had geen energie om het hele woord uit te spreken, òf zó gehaast dat hij over het woord struikelde en zonder omkijken verder sprak. Een linguïstisch vluchteling.

Mijn moeder was directiesecretaresse bij Unilever. Zij schreef in steno. Een snelschrift, waarbij je eenvoudiger tekens gebruikt en ook tactisch stukjes weglaat,

om gesproken taal, schrijvend te kunnen bijhouden. Handig als notulist. Thuis lagen overal briefjes met onbegrijpelijke kriebels. Ergerlijk. Zelf had ze amper in de gaten dat ze in steno schreef. "Doe jij de boodschappen? Briefje ligt op tafel" en weg was ze. Dat werd dus niks, met die boodschappen.

Terug naar hedendaagse media met hun nepnieuws en stenospreek. Op een 'gevemnt' hoorde ik dat iemand er 'ka'ard' aan had gewerkt om extra geld voor de 'alarmstenen' te regelen. De 'mogkeid' bestaat 'ntuuk' dat het 'obemstérie' tegenwerkt.

Kleindochter leert het wel. Nu de media nog.

Ab

DAGBOEK VAN JACOBA

FRAGMENTEN UIT HET FICTIEVE DAGBOEK VAN JACOBA VAN BEIEREN
DOOR CLAUDIA MASER-GRABNER

5 maart 1416

Rogier en ik hebben vandaag lang gewandeld en gepraat. Hij wil een breder beeld krijgen van mijn persoonlijkheid zodat hij mij nog beter op het doek vast kan leggen. Op sommige momenten voel ik het zweet kriebelen onder mijn oksels en voel ik mijn wangen gloeien. Ik wist niet dat kunstenaars naar je diepste verlangens en gevoelens konden vragen en heb het hele gebeuren waarschijnlijk onderschat. Ik vraag mij af of Jean en vader dit wisten voordat zij toestemming gaven. Gisteren ben ik van ontzetting onder tafel gaan zitten, maar Rogier voegde zich bij mij onder het tafelblad en vroeg verder alsof het de normaalste zaak van de wereld was.

Morgen komt hij weer en ik mag toch aannemen dat hij nu voldoende weet om mij op het doek te vereeuwigen. Enerzijds zal ik blij zijn wanneer het doek klaar is en anderzijds zal ik het missen. Ondanks dat zijn vragen mij het angstzweet bezorgen en ik mij schaam voor mijn antwoorden, werkt het ook bevrijdend om alles te vertellen.

Wanneer Jean en ik vanavond alleen in mijn vertrek zijn, zal ik hem ook eens wat vragen stellen.

Jacoba

KAN HET POORTAOL WEL BLIJVEN BESTAAN OP PAPIER? ER IS WERELDWIJD EEN SERIEUS TEKORT AAN. WIJ BLIJVEN JE GRAAG OP DE HOOGTE HOUDEN. WIL JIJ HET POORTAOL BLIJVEN LEZEN, GEEF DAN JE E-MAILADRES AAN ONS DOOR: INFO@WOUDRICHEMVESTING.NL.

Deze editie is ook weer 100% gesponsord door een stel dat anoniem wenst te blijven. Waarvoor onze hartelijk dank!

Fotografie: Sophie Krale, Mieke Heijlaerts

Redactie: Ronald van den Ende, Sophie Krale, Monique van de Ven, Cecilia Verhaar, Elly Zuidam

Illustratie: Ineke Becht

Contact: 06-53 20 60 99
info@woudrichemvesting.nl

VESTINGBEWONERS STELLEN HUIS OPEN VOOR VLUCHTELINGEN

Diverse vestingbewoners overwegen om vluchtelingen op te vangen uit de Oekraïne. "Het is zo'n mooi veilig plekje hier."

Volgens de gemeente verblijven er nu zo'n 140 vluchtelingen uit de Oekraïne in Altena. "We zien een grote betrokkenheid onder inwoners van Altena om de vluchtelingen te helpen", zegt een woordvoester. Op gemeentelijke locaties in Werkendam en Rijswijk worden binnenkort nog zestig en dertig vluchtelingen opgevangen. Voor Woudrichem staan geen grotere opvangplekken op de agenda maar er zijn wel inwoners die zich bij TakeCarebnb hebben aangemeld om gastgezin te zijn. "Ik heb het zó goed. Ik heb alles wat m'n hartje begeert, dus waarom zou ik er niet aan meedoen?", zegt een vestingbewoonster die haar deuren wil openstellen voor vluchtelingen.

LOGEREN
Eerst moet blijken of het tot een match komt. Want wie zich opgeeft, vindt niet per omgaande een paar vluchtelingen op de stoep. In een telefonisch gesprek vertel je over de thuissituatie, hoeveel ruimte je hebt en hoeveel vluchtelingen je hoelang zou willen opvangen. Dan

moet je een verklaring van goed gedrag (VOG) aanvragen en daarna is er contact met een matchmaker die bemiddelt. De vluchtelingen komen eerst een weekend logeren. Als het klikt dan is er een match.

"Ik heb twee kamers over voor een vrouw met kinderen of twee vrouwen, maximaal drie maanden", zegt de vestingbewoonster. "Het zou leuk zijn als er in de vesting een groep mensen

is om te helpen. Dat je je gedragen voelt als vluchteling. En ik hoop op vestingbewoners die Russisch spreken."

Haar dochter vindt het "stoer". Zelf vindt ze het minste wat ze kan doen. "Ik zag die stroom mensen met kinderen en poezen op de arm en mijn hart brak. Ik ben een gevoelsmens en wilde handelen. 's Nachts heb ik het aanvraagformulier van TakeCarebnb ingevuld."

